

Vi Havde Håbet ...

Lukas 24:13-32

Prædiken ved pastor Jais H. Tinglund

17. juli 2010 ved Evangelisk Luthersk Frikirkes årsmøde

Hvor der er liv, er der håb, siger man. Og det er på sin vis rigtigt nok. Der er mange situationer, hvor det gælder, at så længe patienten blot ikke dør her og nu, så er det muligt, at han vil kunne leve længe herefter - hvis altså han ikke dør lige her og nu.

Hvor der er liv er der håb, siger man. Og det er på mange måder rigtigt nok. Og så er der alligevel de situationer, som nogle af os har oplevet, og nogle af os har set andre opleve dem, hvor de levende har mistet håbet; og vi har set, at hvor der ikke er håb, der er livet ikke værd at leve; for hvor der ikke er håb, er livet ikke længere liv; nogle af os har måske set det, at hvor der ikke er håb, der er døden at foretrække. For et liv uden håb er ikke liv. Helvede er en evighed uden håb, fjernt fra Herrens ansigt og fra Hans herlighed og magt, som den hellige Apostel Paulus skriver det. Og ligesom Helvede ikke er evigt liv, men netop evig død, således er et liv uden håb ikke liv, men snarere en begyndelse på Helvede, og på den evige død.

Måske er det der, vi finder dem, de to, på vejen til Emmaus. I hvert fald har de mistet meget. De har forladt deres hjem, og det liv de kendte, for at følge vor Herre Jesus.

Vi havde håbet, og det gør de ikke mere. De har satset alt og mistet alt, og for intet, ser de nu. For det, de havde satset på og sat alt ind på, det er blevet til intet.

Måske har de mistet *alt* håb; måske ikke. Måske har de et håb om at kunne samle stykkerne sammen af deres brudte liv. Måske er det derfor, de er på vej til Emmaus; på vej

hjem for at se, hvad der er tilbage af liv for dem der; måske har de tænkt sig at fortsætte videre, og se, om der måske kunne være et liv for dem et andet sted. Måske plages de af skyld efter at have ofret alt, og ofret andre, på det som intet var, familie og venner som de forlod, og måske efterlod skuffede og vrede, familiens arv og traditioner, som nu ligger i ruiner. En af dem er Kleofas; var det hans hustru, som var i Jerusalem og stod ved Herrens kors, sammen med Hans moder? I så fald, hvorfor er hun så ikke sammen med ham? Er han faldet så dybt i håbløshed, er hans hjerte faldet så fjernt fra Gud, at han har opgivet sin hellige forpligtelse over for Gud og opgivet sit ægteskab - hvilket jo i virkeligheden er at opgive kærligheden selv?

Der er meget, vi ikke ved, og som vi ikke behøver at vide. Men det ved vi, at vi finder dem skuffede, de to, på vej til Emmaus, virkelig skuffede. Vi ved, at de har mistet meget; for den, der har mistet håbet, har mistet meget.

De har sat deres håb til vor Herre Jesus. De har forladt deres hjem, og det liv de kendte, for at følge Ham. For de havde håbet, som en af dem siger, at Han var den, som skulle forløse Israel.

Engang var Israel en magtfuld nation, og velstående. Ikke længere. Lidt ligesom Danmark. *Engang du herre var i hele Norden, bød over England, nu du kaldes svag.* Det er H. C. Andersen. Men at Danmark nu kaldes svagt, det er ikke noget eventyr. Israel er nu en nation under fremmed herredømme, og har været det igennem århundreder, en brik i magtfulde nationers politiske spil, et

afgnavet kødben, som magtfulde herskere har overladt det til de mindre magtfulde at slås om. Den engang så stolte nation, Guds eget folk, har set sig selv reduceret til intet, som jo alt i sig selv er intet, og intet rigtig er noget, andet end hvad Gud gør det til. Guds eget folk har endog set hvordan fremmede, hedninge, som intet vidste og intet forstod, har bespottet Guds egen hellige bolig, Templet selv, og betrådt det allerhelligste og vanhelliget det, og med den største ligegyldighed, den største selvfølgelighed.

Som var den levende Guds bolig blot endnu en blandt mange ligegyldige lokalhelligdomme for endnu en blandt mange ligegyldige lokalguder - sådan som vi lærte det på Aarhus Universitet, at Israels Gud og vor Herres Jesus Fader aldrig var andet end en ligegyldig lokalgud.

Og igennem alt dette har Guds folk klynget sig til håbet om, at Gud ville vise sig alligevel at være den Levende, og opfylde sine løfter; at Han ville sende *Messias*, eller *Kristus*, til sit folk, den *Salvede*, som ville forløse folket og befri det fra fremmed herredømme, og genrejse folket til den herlighed, det var faldet fra. Igennem århundreder har Guds folk klynget sig til håbet, stadig mere desperat, at Gud ville opfylde sine løfter, at herlighedens Konge ville komme, Davids Søn, og Menneskesønnen, som vil dømme alle folkeslag, den nye Salomon, fredens fyrste, og rigdommens.

Og de har set det, de to, på vej til Emmaus. De har troet, at de så det. Og de har forladt alt og fulgt vor Herre Jesus. For de troede, at det var Ham. Og nu er Han død. Og deres håb er bristet. Som de siger det til Ham, som de ikke genkender, da Han møder dem på vejen, når Han spørger, hvad det er, der ligger dem på sinde:

Vi havde håbet, at Han var den, der skulle forløse Israel. Men vore ypperstepræster og rådsherrer har udleveret Ham til dødsstraf og korsfæstet Ham.

Hvad er det I virkeligheden de er så skuffede over, de to, på vej til Emmaus, at de ikke længere tror på Hans løfter? De er skuffede over at Han har opfyldt sine løfter! De er skuffede over, at Han har gjort det, Han sagde at Han ville gøre. De er skuffede over, at Han virkelig har forløst Israel.

Vi havde håbet at det var Ham, der skulle forløse Israel, og det gjorde Han så, og derfor tror vi ikke på Ham mere.

For hvordan var det nu, at Han havde sagt, at Han ville forløse Israel?

Lukas 18:31-33

Se, vi går op til Jerusalem, og alt det, som er skrevet ved profeterne om Menneskesønnen, skal opfyldes: Han skal overgives til hedningerne, og de skal håne ham, mishandle ham og spytte på ham; de skal piske ham og slå ham ihjel, og på den tredje dag skal han opstå.

Han havde selv sagt det allerede; at det var sådan, det ville gå. Ja, og som Han også havde sagt det, det var sådan, Gud selv havde sagt, at det ville gå. Det var sådan Gud selv havde sagt, at Han ville forløse Israel. Det stod jo skrevet.

Esajas 53:1-3

Hvem troede på det, vi hørte? For hvem blev Herrens arm åbenbaret? Han skød op foran Herren som en spire, som et rodskud af den tørre jord. Hans skikkelse havde ingen skønhed, vi så ham, men vi brød os ikke om synet. Foragtet og opgivet af mennesker, en lidelsesmand, kendt med sygdom, én man

skjuler ansigtet for, foragtet, vi regnede ham ikke for noget.

Således stod det skrevet. Og de havde set det altsammen opfyldt for øjnene af dem. De havde set Guds Søn spire som et rodkud af den tørre jord, foragtet og opgivet af mennesker, og forkastet og fordømt. Og nu blev det opfyldt i deres eget hjerte: *Hans skikkelse havde ingen skønhed, vi så ham, men vi brød os ikke om synet. Foragtet og opgivet af mennesker, en lidelsernes mand, kendt med sygdom, én man skjuler ansigtet for, foragtet, vi regnede ham ikke for noget.* Og det gjorde de ikke, ikke mere, regnede Ham for noget. *Vi havde håbet, at Han var den, der skulle forløse Israel, men det gjorde de ikke mere. Ikke efter at de havde set Ham foragtet og opgivet af mennesker, en lidelsernes mand, en man skjuler sit ansigt for og ikke vil kendes ved eller vide af. De brød sig ikke om synet.*

Men det var netop på den måde, det hele tiden var meningen, at Han skulle forløse Israel:

Esajas 53:4-6

Men det var vore sygdomme, han tog, det var vore lidelser, han bar; og vi regnede ham for en, der var ramt, slået og plaget af Gud. Men han blev gennemboret for vore overtrædelser og knust for vore synder. Han blev straffet, for at vi kunne få fred, ved hans sår blev vi helbredt. Vi flakkede alle om som får, vi vendte os hver sin vej; men Herren lod al vor skyld ramme ham.

Herren lod al vor skyld ramme Ham. Og det var sådan, Han skulle forløse sit folk. For det er vor *skyld*, vi har brug for at blive forløst fra, ikke alt det der ellers er galt med livet i denne verden. Det fremmede herredømme, Guds folk trænger til at blive forløst fra, består ikke i at landets anliggender bestem-

mes af udlændinge, og styres fra Rom, eller Bruxelles eller Teheran. Det fremmede herredømme, som Guds folk trænger til at blive forløst fra, er vort eget indbildte herredømme, og vor egen indbildte ret til at bestemme hvad der er godt og ret for mig; det er et fremmed herredømme, for Gud er den, vi burde og skal lade råde og regere os i alle ting. Vort indbildte herredømme over os selv er et fremmed herredømme.

Og i virkeligheden er det ikke engang vort eget herredømme, det er den ondes herredømme over os, i vort hjerte og vore tanker, over alt det, som Gud burde være Herre over.

Men vi har et endnu større behov for forløsning; vi trænger til at blive forløst fra Guds dom og vrede, fordi vi har vendt os bort fra Hans kærlighedens herredømme og overgivet os til den onde og hans ondskab, og gjort den til vor egen.

For så god er Gud at Han hader alt ondt, og Han kan ikke og vil ikke have ondt i sin nærhed, og alt ondt må forkastes fra Hans nærvær og Hans herlighed og magt, og det er Helvede, og det er lidelse, hvis gru vi end ikke kan begynde at begribe. Og det er vor fremtid, onde som vi er, at vi har vendt os bort fra Guds kærligheds herredømme og underlagt os fremmed herredømme, vort eget, og i virkeligheden den ondes, sådan at vi hverken gør eller tror eller taler som det er Guds vilje. Det er vort største problem, som vi trænger til at frelses fra.

Og det er denne nød Gud sendte sin Søn til verden som Messias, Kristus, den Salvede, for at frelse sit folk fra.

Ud af Guds kærlighed, og sin egen, kom Han til os, Guds Søn, for at bære Guds dom og vrede for os, for vor synd og ondskab.

Han lod sig døbe sammen med os i vor synd og ondskab for at bære Guds dom og vrede for vor synd og ondskab, og dø under Hans dom og vrede, forkastet fra Hans nærvær og fra Hans herlighed og magt. Det var derfor, folkets ypperstepræster og rådsherrer havde udleveret Ham til dødsstraf og korsfæstet Ham, ganske som Han selv havde sagt det, og Gud selv, i Den Hellige Skrift. For det var sådan, Han skulle forløse Israel.

De havde set det ske, de to, på vej til Emmaus; men de havde alligevel ikke set det; ganske som det stod skrevet:

Esajas 53:8

Hvem tænkte på hans slægt, da han blev revet bort fra de levendes land? For mit folks synd blev han ramt.

Hvem tænkte på Hans slægt? Hvem tænker på os ved tanken om Hans lidelser, på menneskeslægten, som Han havde gjort til sin slægt ved selv at blive menneske, og på Hans døbte Kirke, som Han har gjort sig til et med i sin dåb? Hvem ser sig selv i Hans lidelser, at det var *min* skyld, *min* synd Han bar, og min dom og straf?

Vi ser ikke vor frelse i Hans lidelser; fordi vi ikke ser, hvad det er vi trænger til at frelses fra.

Eller vi ser det, men vi bryder os ikke om synet, som det står skrevet. En sådan frelse vil vi ikke vide af; for vi vil ikke vide af, at vi behøver en sådan frelse.

Vi vil ikke vide af, at mit problem er ikke alt det, som gør ondt, men at jeg selv er den der gør ondt, fordi jeg selv *er* ond.

Værre end det, måske, og måske ikke, vi ser ikke, at mit problem er en fremtid under Guds dom og vrede, og evig død og Helvede,

fordi vi i virkeligheden ikke tager fremtiden så forfærdelig alvorligt, og især tager vi ikke Gud alvorligt.

Den frelse, vi længes efter, er en anderledes frelse, en ond frelse, som vil sætte os fri fra alt det som gør ondt på os, og samtidig sætte os fri til selv at gøre ondt, og være onde, sætte os fri til at nyde livet og søge tilfredsstillelse for os selv og ikke rigtig bryde os om nogen anden gud end den vi selv laver, i vort eget billede, sådan som vi foretrækker og forestiller os at en gud skal være - indtil dommens dag kommer, og vor Frelser må sige til os, Han som led så meget, for at vi skulle frelses: *Jeg kender dig ikke!*

Vi ser det ikke, eller vi ser det, men vi bryder os ikke om synet. Som de to på vej til Emmaus.

Vi havde håbet at Han var den, som skulle forløse Israel. Og det gjorde Han så, og vi så det; men vi brød os ikke om synet. Måske brød vi os så lidt om synet, at vi sørgede for slet ikke at kunne se det.

Lukas 24:25-27

Da sagde han til dem: »I uforstandige, så tungnemme til at tro på alt det, profeterne har talt. Skulle Kristus ikke lide dette og gå ind til sin herlighed?» Og han begyndte med Moses og alle profeterne og udlagde for dem, hvad der stod om ham i alle Skrifterne.

Og da Han selv talte til dem fornam de frelsens herlighed, og de bad Ham blive hos dem, og da Han brød brødet sammen med dem, genkendte de Ham, og så forsvandt Han, for de behøvede ikke mere at se Ham for at tro på Hans frelse, for nu var Kirkens liv begyndt, hvor Han selv er hos sine kristne, når brødet brydes.

Brændte vore hjerter ikke i os, mens han talte til os på vejen og åbnede Skrifterne for os?

Når Han selv taler til os, som er Guds levende Ord, ved hvem alle ting blev til, så taler Han til vort hjerte, således at vi kan høre, og se frelsens herlighed i hvad vi hører. For i Hans tale er livets ånde, og Livets Aand, og Guds kærlighed. Når Han taler til vort hjerte om sin kærlighed og hvad Hans kærlighed har gjort for os, bryder Hans kærlighed igennem vor ondskab og uvilje, så vi ikke kan andet end at overgive os til Hans kærlighed. Og vi fornemmer, og vi tror, at det Han vil give til os, er langt bedre end noget som helst vi selv kunne finde på at ønske. Som troen siger det, i Salme 84, *En dag i dine forgårde er bedre end tusind, jeg selv har valgt.*

Kun Han selv kan overvinde vor afsky for Hans kærlighed, så Hans frelse bliver dyrebar for os. Og det er det, der sker, når vi kommer til troen - hvis det er troen, vi kommer til, hvis det sker på nogen som helst anden måde, er det ikke troen, vi er kommet til.

De var ikke længere skuffede, de to, på vej til Emmaus. De var fyldt af glæde over frelsen. *Og de brød op med det samme og vendte tilbage til Jerusalem, hvor de fandt de elleve og alle de andre forsamlet.*

Vi kender det godt, måske, glæden over frelsen; vi ønsker at dele den med andre. Vi glæder os til at fortælle andre om hvad vi har fundet. Og vi glæder os til at dele det med andre kristne.

Og så ofte er det den næste store skuffelse. For så ofte vil livet som kristen være nok til at sende os på vej tilbage i retning af Emmaus.

Så ofte vil livet som kristen vise sig at være lige så stor en skuffelse som frelsen selv.

At leve med andre kristne kan være den største skuffelse, og den værste anfægtelse. Hvordan kan så megen smålig selvoptagethed findes blandt dem, som ifølge reglerne skulle være fyldt af Guds kærlighed?

Og hvordan går det med at dele frelsens herlighed med andre? Hvorfor er det, at andre ikke kan se, hvad det er vi har set, og hvor herligt det er? Hvorfor virker Gud ikke den samme glæde i dem, som Han har virket i os? Hvorfor strømmer de ikke til vor kirke?

Eller den anden vej rundt: Der er andre, som er så glade i troen; så det er åbenbart sådan det skal være; hvorfor er det så ikke sådan for mig?

For slet ikke at tale om alle de ting i livet, som måske ikke så direkte har med troens liv at gøre, men som ikke desto mindre betyder meget for os, alle de problemer vi har i forhold til andre mennesker, og arbejdet og økonomien, og hvordan vi har det med os selv, og med tilværelsen som helhed, alt det, som vi ikke kan lade være med at føle at Gud burde beskytte os imod. Har Han ikke selv sagt det, vor Herre Jesus: *søg først Guds rige og hans retfærdighed, så skal alt det andet gives jer i tilgift.* Men uanset hvor meget vi spejder efter det, er det som om vi slet ikke kan få øje på alt det andet, som vi skulle få i tilgift.

Nej, og vor Herre Jesus har jo altså heller ikke sagt: *Søg alt andet, og så skal Guds Rige gives jer i tilgift, og Hans retfærdighed.* Men det er netop det, vi gør; vi spejder efter alt det, vi skulle have i tilgift; og vi er i virkeligheden meget mere optaget af det, end vi er af at søge Guds Rige.

Vi er ikke klar over det selv; vi tror, at vi søger Guds Rige. Og alligevel går det os på, at vi ikke har alt det, vi skulle have i tilgift; det går os mere på, end at vi ikke er mere optagede af at søge Guds Rige.

Og det er fordi vi stadig er onde; fordi vi slet er ikke så interesserede i Gud, som vi bilder os ind, at vi er, eller i vort forhold til Ham. Og igen, det er netop det, Han er kommet for at frelse os fra. Og det har Han så også gjort.

På den måde er vi altid som de to på vej til Emmaus. Det, vi er skuffede over, når vi er skuffede over kristenlivet, det er, at Gud opfylder sine løfter, ganske som Han har sagt, at Han ville. Vi er skuffede over, at Gud gør alt det, der skal til for at vi kan frelses. Fordi vi slet ikke vil frelses, i hvert fald ikke på den måde.

I hvert fald ikke fra det, som vi behøver at frelses fra - ikke fra vor egen ondskab, og Guds dom og vrede over vor ondskab. For vi er stadig onde, og det er stadig en ond frelse, vi længes efter

Det, Gud gør, når Han skuffer os, er at Han fører frelsen til fuldendelse *i os*. Han tager alt det fra os, som ellers ville føre os bort fra Ham, alt det, som får os til at se bort fra Ham, alt det, som får os til at tro på denne verdens godhed, eller vor egen, eller nogen som helst anden godhed end Guds.

Den hellige Apostel Paulus skriver om det:

Rom 8:28-32

Vi ved, at alt virker sammen til gode for dem, der elsker Gud, og som efter hans beslutning er kaldet. For dem, han forud har kendt, har han også forud bestemt til at formes efter sin søns billede, så at han er den førstefødte blandt mange brødre. Og dem, som han forud

har bestemt, har han også kaldet, og dem, han har kaldet, har han også gjort retfærdige, og dem, han har gjort retfærdige, har han også herliggjort. Hvad er der mere at sige! Er Gud for os, hvem kan da være imod os? Han, som ikke sparede sin egen søn, men gav ham hen for os alle, vil han ikke med ham skænke os alt?

Ved sit levende Ord om Hans Rige og Hans retfærdighed, det vil sige: om hvad Han har gjort for os, lader Gud os se, at Hans Rige og Hans retfærdighed er det mest dyrebare af alt. Når Hans kærlighed skinner klart i vort hjerte, og hvad Hans Søn har villet lide for os, så begynder vi også at ane i hjertet, selv om det stadig kun er en begyndelse, at Hans kærlighed er det største af alt, og at intet kan være bedre end at være i fylden af Hans kærlighed. Og så begynder vi at længes, af hjertet, efter den dag, hvor vi skal se Ham som Han er, og Han selv skal være alt i alle, og i os.

Det er Gud selv, som kalder os til troen; og det er Gud selv, som holder os fast i troen. Og til det formål må alle ting tjene, for intet er vigtigere for Gud end vor frelse, og for den hensigt er Han villig til at sætte alt andet til side. Han sparede ikke sin egen Søn, og Han vil heller ikke spare os for det, som er nødvendigt for at vi bliver bevaret hos Ham, i troen.

Apostlen beskriver det samme andetsteds:

II Kor 12:7-9

Og for at jeg ikke skulle blive hovmodig af de overmåde store åbenbaringer, blev der givet mig en torn i kødet, en engel fra Satan, som skulle slå mig, for at jeg ikke skulle blive hovmodig.

Tre gange bad jeg Herren om, at den måtte blive taget fra mig, men han svarede:

»Min nåde er dig nok, for min magt udøves i magtesløshed.« Jeg vil altså helst være stolt af min magtesløshed, for at Kristi magt kan være over mig. Derfor er jeg godt tilfreds under magtesløshed, under mishandlinger, under trængsler, under forfølgelser og vanskeligheder for Kristi skyld. For når jeg er magtesløs, så er jeg stærk.

Det er når vi ser hvor egen hjælpeløshed, at vi også ser vor afhængighed af Guds nåde. Og det er, når vi ser ondskabens uundgåelighed i denne verden, at vi kommer til at længes efter Guds Rige. Da er det, at Guds løfte bliver dyrebart for os, Hans løfte og ikke vor egen ide om hvad Hans løfte skulle være: når vi ser, at vi ikke har andet håb om at undslippe ondskaben i denne verden, og i os selv.

Men det er slet ikke behageligt. Så hvordan kan Apostlen få sig selv til at sige, at han er *godt tilfreds under magtesløshed, under mishandlinger, under trængsler, under forfølgelser og vanskeligheder for Kristi skyld?*

Ja, det er den dårlige danske oversættelse at det kun er under *vanskeligheder for Kristi skyld*, Apostlen er godt tilfreds. For sagen er, at en kristen *for Kristi skyld* er godt tilfreds under alle slags vanskeligheder, og det er det, Apostlen taler om. Og han taler om at være godt tilfreds *i troen*. Han prøver ikke at sige, at lidelse ikke gør ondt, og det er heller ikke sandt, for så er det jo ikke lidelse; hvad han siger er, at under al lidelse lever den troens dybe fred i en kristens hjerte, som er al lidelse værd.

Det er en fred, som verden ikke kender; og vi kender den heller ikke, ikke med det oplevelsesapparat som er af denne verden, og vi forstår den ikke. Men den er der, og den er *virkelig*, for den er Guds virkelige virkelighed, som vi kender i troen.

Den Hellige Skrift fortæller os, at mange forlod vor Herre Jesus, skuffede, da Han forkyndte frelsens virkelighed for dem. Og Han spurgte sine disciple: *Vil I også gå bort?* Og Simon Peter svarede: *Herre, til hvem skulle vi gå? Du har det evige livs Ord.*

Det er troens vished, som Han selv indprenter i vort hjerte. Selv om troens liv på så mange måder er utåleligt, så ved vi, i vort inderste indre, at vi kan ikke være Ham foruden. Og derfor går vi ikke bort; selv om vi fejler og svigter Ham på så mange måder, vi går ikke bort fra Ham. Hvor skulle vi gå hen? Det er jo Ham, der har det evige livs Ord.

Altimens vi selv er så meget mere optagede af alt det, vi ikke fik i tilgift, end vi er af at søge Hans Rige og Hans retfærdighed, er Han optaget af os fastholde os i troen; det er derfor, vi ikke opgiver Ham. Fordi Han ikke opgiver os. Fordi Han ånder sin livets Aand ind i os, og bliver ved med at gøre det, så vi ikke dør i vor egen ondskab, men Hans liv er i os.

Han giver os den troens glæde, som ikke er meget værd i denne verden, men som alligevel er større end alt. Og dermed er det evige liv begyndt, og vi lever det, med alle skuffelser, indtil vi skal se Hans løfter opfyldt, og al skuffelse gjort til skamme.